

deloma v gotovini, deloma v vrednostnih papirjih, to pa že potem, ko je država vse svoje izdatke poravnala. Konec leta 1908 je končal računski zaključek še z blagajniškim stanjem 672 milijonov kron. Danes pa so državne blagajne tako izpraznjene, da nam finančni minister zagotovi, da si mora 180 milijonov kron denarja izposoditi, ker drugače državnih potrebščin ne more poravnati. V zadnjih letih se je moralo večji del omenjenih 707½ milijonov kron zagospodariti. In pri temu ni bila država v teh letih od svojih rednih dohodkov odvisna. Velikanske svote denarja, ki si jih je država v tem času izposodila, se je porabilo. Naši dolgovniki znašajo 508 milijonov kron več in v državni blagajni za 500 milijonov kron manj. — To je uspeh državnega gospodarstva zadnjih let. In pri temu je finančni minister zopet izjavil, da se mora velikanske dreadnought-barke zgraditi, ki bodo zopet več kot 250 milijonov koštal. In tako se pelje državni voz v vedno večje blato. Ljudstvo pa trpi lakoto in čaka na odrešenje . . .

Občina Ptuj proti namestništvu. Pri upravnemu sodišču so se vršile obravnave zaradi zadnjih okrajnih volitev. Občina Ptuj je predložila 3 prizive proti namestništvu. Zastopal jo je odvetnik dr. Plachki. Upravno sodišče je nemu prizivo ugodilo.

Poslanec Ježovnik †. Poroča se, da je državni poslanec Vinko Ježovnik po daljši in hudi boleznini umrl. Pokojnik je bil izvoljen od „Narodne stranke.“ Bil je miren značaj. N. p. v. m.

Laška armada. Italijanska vlada zahteva od zbornice 60 milij. lir za vojaške namene. 10 milij. hoče porabiti za vojaške zrakoplove. Naš ljubi sosed se torej vedno očitneje oborožuje.

Kitajski nemiri. Iz mesta Hankau se poroča, da so Kitajci vsa poslopja zažgali, ki so last tujcev. Baje je tudi guverner umorjen. Kitajski vojaki niso hoteli pomagati. Misionarji odhajajo iz pokrajine, ker se bojijo splošne krvave ustaje proti tujcem. Uporniki so že mesto zažgali in več misijonarjev umorili.

Zopet zarota proti carju. Iz Petersburga se poroča, da se je odkrilo veliko zaroto, naperjeno proti življenju carja in njegove družine. Zarotniki so bili večidel visoki oficirji in dostojanstveniki. Doslej se je zaprl 12 oseb. Preiskava se vrši tajno. Bojijo se namreč, da bi carica, ki je duševno bolana, o tej zadevi ne izvedla.

Oberst Mašin, eden najgrših morilcev srbskega kralja Aleksandra, je te dni umrl. Mašin je bil brat Aleksandrove žene Drage. Vendar je bil pa najbolj krvoločni morilec. Na zahtevo Anglije ga je moral revolver-Peter vpokojiti.

Kronika. Ogrske državnozbornske volitve vršile se bodo v prvih 10 dneh meseca junija. — Švicarskim oficirjem in vojakom je vlada strogo prepovedala, nositi tuje medalje. — Volitev dunajskega župana se vrši glasom sklepa mestnega sveta dne 22. t. m. — Nemški poslanci dr. Hoffmann pl. Wellenbof, dr. Steinwender i. dr. so izdelali in predložili predlog proti večnemu podraženju cen južne železnice. — Nemški državljani Kieser je prišel nehoté čez rusko mejo. Ruski vojaki so ga umorili in mu oropali 400 markov. — Velikanski štrajk stavbiških delavcev na Nemskem je zdaj pričel. Skupno štrajka 235.000 delavcev. — V Oblačni na Srbskem

je nekdo pri občinskih volitvah vrgel bombo na volišče; ranjenih je bilo 8 oseb. — Bivši ameriški predsednik Roosevelt je bil te dni na Dunaju. Sprejel ga je tudi naš cesar. — Bosanski deželni zbor se bode baje 13. junija otvoril. — Kralj Menelik abesinski je torej vendar-le umrl. V celi državi vlada mir. — Ustajo v Albaniji, ki je grozila vedno večje čete ljudstva zgrabiti, so vendar udušili. — Češki posl. dr. Kramar je težko obolel.

Dopisi.

Velika Nedelje. Častiti g. urednik! Jako sem vesel, ker enkrat je že vendar našel dopisnik velikonedeljskega župnika. Tudi jaz hočem vam nekaj omeniti o delitvi podpore. Resnično, res so dobili taki podporo, kateri popolnoma niso potrebni; toraj prosim da se ti v listu omenijo: S. F. v Trgovišču je obložen s pridelki za tri leta naprej, če kaj pridelala ali ne, denarja ima nad 2000 kron v hranilnici, tudi nima nobenega otroka dediča, star pa že je! Marija M. (ravno tako). Nr. N. v Trgov., kateremu toča ni napravila nobene škode, še ima 4000 kron v posojilnici. Marija K., ledična v Trgovišču, je že 50 let stara, je pri bratu, pri katerem še svoje dedščine ni odvzela, ima poleg tega denar v hranilnici. J. L., kateri živi na prevžitku, ima tudi denar v hranilnici in še jako premožno rodbino. Vsi ti so dobili podporo po župniku podarjeno, kateri popolnoma niso potrebni. Že v župnišču so jim to narekovali in jim v oči župniku pravili, da ti niso potrebni, a župnik jim odgovori: „Škoda pa vendar imajo“. Nato reče neka ženska: „Pa je obložen z vsem več let naprej“; tedaj odgovori župnik: „Ja to si je sam pridelal, da ga lahko stone, ker ima prilka naprej“. Oznanil je tudi podporo na prižnici tako, da naj si pridejo po podporo samo posestniki, ki siromaka na delo potrebujejo. Toraj naj odgovori župnik, komu ima pravico podporo deliti, takemu kateri, ima po hranilnicah denarje, pridelka za več let naprej; taki so silno potrebni, da mu svojega par tednov ni treba vživati, da se s podporo živi. Darovniki pa so ta mili dar za uboge v sili potrebne darovali ali nič ne dobijo tisti, kateri župniku roko ne ližejo, njemu pojedine delajo in kateri mu nazaj njegovo vrečo nosijo; takim, ki to storijo, je ta Jakec podporo delil. — Na dan ko se je podpora delila, so tudi ti črni gospodje pojedino si služili in pri kartah za denarje igrali, poleg tega pa dobro vince vživali obilno, tako da je eden izmed teh tudi v Trgovišču prišel k gospodu županu Iv. Meško, ki ima olikano punico Tiliko, s katero je ponoči od 9.—10. ure hodil po cesti gori in doli. Vprašamo tega kaplana, ali je mogoče s to punico v kakoršnem sorodstvu ali kaj? Ali morebiti bomo morali župniku mašo plačati, da ne bode nazaj v to faro hodil ta kaplanček? Oj ti krivica, koliko te je na svetu!

Sv. Lovrenc ob Mariboru. Dne 6. t. m. kupil je Franc Leskovič iz Ljubljane pri okrajni sodnji v Mariboru gozd „Hommerwald“ v Rotenbergu eksekucijskim potom za 481.000 K. Pred letom prodal je naš župan g. Jos. Michelitsch ta gozd popolnoma brez bremena g. vitezu pl. Zandonatti za 425.000 K. Tekom razprodaje

pa se je pokazalo, da so komaj 8 mesecev naprej nakupu na gozdu zapisane sledeče točke, ki jih novi lastnik Zandonatti dolguje: 1. Ljudski kreditna banka v Ljubljani K 445.000. — 2. Pristojbine (eraz) K 16.200 (!!). — 3. N. N. K 25.000. — 4. Škof Jeglič v Ljubljani K 2.720. — 5. Davki K 7.850 (!!). — 6. N. N. K 26.000. — 7. Samuel N. K 5000. — 8. N. N. K 96.000. — 9. N. N. K 55.000. — 10. N. N. K 0.000. — 11. N. N. K 4.000. — 12. N. N. K 5000. — 13. N. N. K 5000. — 14. Okrajna bolniška blagajna K 1285. — 15. N. N. K 1.600. — 16. Lesni delavci (plača) K 3.200 (!!). — 17. N. N. K 1.600. — 18. Lesni delavci (!) K 700. — 19. N. N. K 1.800. — 20. N. N. K 10.000. — 21. N. N. K 800. — Vse skupaj torej 722.755 kron. Torej, na posestvu, ki se je kupilo pred komaj enim letom za 425.000 kron se je napravilo 722.755 kron dolga!! K sreči so domači obrtniki razmeroma še malo prizadeti. Več upnikov pa je (ako sodimo po imenu) — judov. Seveda, med judi se nahajajo tudi ljubljanski škof in klerikalne posojilnice . . . Nek drugo posestvo „Radlbach“, katero je isti Zandonatti pred 2 letoma tudi za ceno 420.000 K kupil, obremenjeno je s sledečimi dolgovi: 1. Celkupnina K 420.000. — 2. N. N. K 80.000. — 3. N. N. K 300.000. — 4. N. N. K 165.000. — 5. N. N. K 65.000. Pristojbine in davki K 22.809. — Skupaj torej K 1.052.809. Torej so pač podučljive stvari, kaj?! Najlepše kšeft se lahko dela in to brez denarja, — vedno je še dosti ljudi, ki grejo gotovi gospódi na limbo. V tej naši pokrajini se je še več takih „kšeftov“ naredilo, kjer niso kupci niti počenega groša imeli. In povsod se gre za nakup gozda. Ako je takšni objekt dobičaželjnimi špekulantom zapadel, potem vemo iz izkušnje, kaj se iz lepih gozdov zgodi. Naši predhodniki so te gozde skozi leta oskrbovali in na njih vzorno gospodarili. Zdaj pa skušajo brezvestni špekulant kranjske sorte iz teh krasnih gozdov puščav narediti. Oblast, kje si? Ali se bodeš res še vzdramila, kadar bo že prepozno? Brezvestnem špekulantovstvu mora biti konec!

Novice.

Današnji številki „Štajerca“ smo dodali strani priloge, tako da šteje skupaj 10 strani. S tem smo zamogli vsebinski večji prostor zaguriti. Upamo, da nam bode mogoče, polagoma redno prilogo „Štajerca“ dodajati, tako da bode vsaka številka našega lista najmanj 10 strani štela. V ta namen je seveda treba, da tudi naš somišljeniki pridno delujejo. Vsakdo naj vendar prizna, da je naš list najcenejši neovisni in samostojni tednik za Slovence. List prinaša zdaj tudi poleg bogatih vsebine vsak teden najmanj 3 slik, s katerimi so prijatelji gotovo tudi zadovoljni. Vsi torej nadejamo, da bode naš list! Številko dobrih naših naročnikov se z vsakim dnevom večja. Delujmo torej vsi, da bode mo še več prijateljev pridobiti. Potem bode tudi naš list še večji in še bolj naprejal za Štajerca!

Gospodarstvo prvaških posojilnic. Mi smo davno prorokovali, da čaka prvaške posojilnice ista usoda, kakor je zadela brezvestno ustanovljena „konzumna društva“. Vtemeljevali smo svoje prorokovanje s tem, da smo kazali na nemarno, brezvestno in dostikrat naravnost zločinško gospodarstvo v teh prvaških posojilnicah. Naše trditve smo vseskozi tudi dokazali. Kaj nam se ne gre zato, da bi brez vzroka agitirali proti tem denarnim zavodom. Vsak polom te posojilnice plačujejo nedolžni in vrbgi slovenski kmetje, ki so se pustili od politikujočih duhovnikov ali od prvaških dohtarjev zapeljati. Pred kratkem pa so začeli prvaški listi sarkastične gotove prvaške denarne zavode grajati. Ne smimo pri temu na bratomorni boj med klerikalnimi in liberalnimi posojilnicami. Ali celjski „Narodni dnevnik“ n. p. je šele p. kr. napadel celjsko posojilnico, češ da ima v nje le ena petina večino, da to ni nobena pravica itd. „Narodnemu dnevniku“ se gre seveda zato, da mladi „narodnjaki“ to posojilnico v svoje kremejke dobili. Kajti „mladim“ gre drugače sicer pravo, ali denarja jim manjka! Tudi za stari dnevnik bi radi nekje denarja dobili, kajti samih dolgov tudi ne more živeti. Neke

Izbruh Etne.

Naša slika kaže na levi strani prisolno procesijo, ki so jo prestrašeni kmetje priredili, da jim božja milost grozečo nevarnost odstrani. Na desni strani pa vidimo, kako teče lava v vas in uniči

vse. Kakor znano je lava kamenje, ki je vsled velikanske vročine mehko in teče kot voda. Škoda, ki jo izbruh Etne povzročajo, se sedaj seveda niti ceniti ne more.